

343

OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 16 sierpnia 1950 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r.
o publicznej gospodarce lokalami.

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 20 lipca 1950 r. zmieniającej dekret o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 337) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 4, poz. 27) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych powołaną ustawą i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów i ustępów.

Podany w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami w brzmieniu obowiązującym od dnia 26 sierpnia 1950 r. nie obejmuje przepisów art. 2, 3; 4 i 5 ustawy z dnia 20 lipca 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 337), których brzmienie jest następujące:

„Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc wydane dla władz, urzędów i instytucji wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 1) dekretu o publicznej gospodarce lokalami przydziały lokali mieszkalnych, mieszczących się poza obrębem budynków wymienionych w art. 8 ust. 1 tego dekretu.

2. Władza kwaterunkowa przydzieli te lokale osobom je zajmującym.

3. Przepisy ustępów poprzedzających nie dotyczą lokali odbudowanych lub wybudowanych przez władze, urzędy i instytucje, wymienione w art. 29 ust. 1 pkt 1), oraz lokali wymienionych w art. 3 i 3a dekretu o publicznej gospodarce lokalami.

Art. 3. W ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wojewódzkie komisje lokalowe mogą uchylić przydziały budynków mieszkalnych dokonane na rzecz władz, urzędów i instytucji wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 1) dekretu o publicznej gospodarce lokalami, jeżeli wymagają tego względy celowości gospodarczej.

Art. 4. 1. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, miejskie (gminne) komisje lokalowe ulegają roz-

wiązaniu z chwilą ukonstytuowania się odwoławczych komisji lokalowych, przewidzianych w art. 26 dekretu o publicznej gospodarce lokalami, przekazując im równocześnie akta spraw nie ukończonych prawomocnie.

2. Do czasu ukonstytuowania się odwoławczych komisji lokalowych dotychczasowe komisje lokalowe rozpatrują odwołania od decyzji władz kwaterunkowych, wydanych zarówno przed jak i po wejściu w życie niniejszej ustawy.

3. W sprawach nie rozpatrzonych w drodze nadzoru w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy postępowanie przed prezydiami wojewódzkich rad narodowych i prezydiami rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi ulega umorzeniu z mocy samego prawa. Orzeczenia komisji lokalowych, zapadłe w tych sprawach, nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 5. 1. W miastach i osiedlach, objętych publiczną kontrolą najmu, miejskie (gminne) komisje lokalowe ulegają rozwiązaniu z mocy samego prawa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe władze kwaterunkowe przekażą akta nieukończonych prawomocnie spraw:

1) w miastach nie wydzielonych i gminach wiejskich — prezdydom powiatowych rad narodowych,

2) a w miastach wydzielonych — prezdydom wojewódzkich rad narodowych

do rozpatrzenia tych spraw w trybie nadzoru przy zastosowaniu dotychczas obowiązujących przepisów o publicznej kontroli najmu“.

Powołane w art. 2 ust. 1 i 3, w art. 3 oraz w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. art. 3a, 8 ust. 1, 26 i 29 ust. 1 pkt 1) stanowią w jednolitym tekście odpowiednio: art. 4, 9 ust. 1, 23 ust. 1 i 27 ust. 1 pkt 1).

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijał*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 16 sierpnia 1950 r. (poz. 343).

D E K R E T

z dnia 21 grudnia 1945 r.

o publicznej gospodarce lokalami.

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. W celu racjonalnego wykorzystania uszczuplonego wskutek wojny zapasu lokali oraz plano-

wego uregulowania publicznych potrzeb lokalowych wprowadza się w okresie czasu, dopóki odbudowa zniszczonych miast i osiedli nie zapewni dostatecznej ilości pomieszczeń dla instytucji publicznych oraz nie zaspokoi potrzeb mieszkańców tych miast i osiedli, publicz-

na gospodarke lokalami mieszkalnymi i użytkowymi na zasadach przepisów dekretu niniejszego.

Art. 2. 1. Publiczną gospodarke lokalami stosuje się w m. st. Warszawie oraz w miastach: Łodzi, Gdańsku, Lublinie, Krakowie, Katowicach i Poznaniu.

2. Rada Ministrów może na wniosek wojewódzkiej rady narodowej wprowadzić w drodze rozporządzenia w całości lub w części publiczną gospodarke lokalami w innych miastach i gminach.

3. Wprowadzając gospodarke publiczną lokalami w osiedlach podmiejskich, Rada Ministrów może podporządkować tę gospodarke władzom kwaterek miasta zainteresowanego.

Art. 3. 1. Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają:

- 1) lokale wyłączone spod publicznej gospodarki lokalami na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 37, poz. 181 i z 1948 r. Nr 50, poz. 389) oraz ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o popieraniu budownictwa (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 270 i Nr 73, poz. 467);
- 2) lokale w budynkach kolejowych położonych w pasie wywłaszczenia oraz w budynkach położonych w obrębie portów i lotnisk;
- 3) lokale w budynkach, położonych w obrębie państwowych zakładów i przedsiębiorstw wytwórczych, przetwórczych, handlowych i usługowych, do których dostęp prowadzi przez teren zakładu czy przedsiębiorstwa;
- 4) lokale reprezentacyjne;
- 5) lokale dziennie wynajmowane w hotelach, gospodach i pensjonatach;
- 6) lokale zajmowane przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i osoby, korzystające z prawa zakrawności oraz urzędy konsularne na warunkach, które ustali Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych;
- 7) świątynie i domy modlitwy wszystkich uznanych w Państwie wyznań religijnych.

2. Przepis ust. 1 pkt 1) nie dotyczy lokali odbudowanych lub wybudowanych z funduszy państwowych, instytucyj prawa publicznego lub przedsiębiorstw państwowych.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wyłączyć spod publicznej gospodarki lokalami w całości lub w części inne kategorie budynków lub lokali oraz unormować dla nich warunki i tryb przydziału i opróżniania lokali, jak również ustalić normy zaludnienia.

Art. 4. 1. Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają również budynki, znajdujące się w użytkowaniu lub pod zarządem władz wojskowych lub władz bezpieczeństwa publicznego, jak również lokale, zajmowane przez władze wojskowe lub bezpieczeństwa publicznego albo przez żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy w służbie bezpieczeństwa. Lokale takie zostają oddane pod zarząd Ministra Obrony Narodowej względnie Ministra Bezpieczeństwa Publicznego.

2. Do budynków i lokali, znajdujących się pod zarządem lub w użytkowaniu władz wojskowych, stosuje się przepisy ustawy o zakwaterowaniu wojska, dotyczące kwaterek stałych. Przepisy te stosuje się też odpowiednio do budynków i lokali, pozostających pod zarządem lub w użytkowaniu władz bezpieczeństwa publicznego.

3. Ministrowie: Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego zwolnią spod swego zarządu lokale wymienione w ust. 1, jeżeli staną się one zbędne dla potrzeb wojska względnie dla służby bezpieczeństwa publicznego. Do lokali zwolnionych stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy.

4. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do lokali wyłączonych w myśl obowiązujących przepisów spod publicznej gospodarki lokalami.

R o z d z i a ł II.

Publiczna gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi.

Art. 5. 1. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarke lokalami, lokale mieszkalne lub ich części oraz lokale użytkowe można zajmować, poza wyjątkami, wynikającymi z przepisów dekretu niniejszego, tylko na podstawie przydziału, wydanego przez właściwą władzę kwaterekową.

2. Części lokali użytkowych mogą być zajmowane w drodze podnajmu przez osoby, posiadające prawo uzyskania przydziału. Podnajem wymaga potwierdzenia władzy kwaterekowej.

3. Osoby, zajmujące na podstawie tytułu prawnego lokale lub ich części w dniu wprowadzenia w daną miejscowość publicznej gospodarki lokalami, mogą zajmować je nadal bez przydziału, wydanego przez władze kwaterekowe, jeśli w myśl przepisów dekretu niniejszego służy im prawo uzyskania takiego przydziału.

Art. 6. 1. Prawo uzyskania przydziału pomieszczenia mieszkalnego mają:

- 1) osoby, których zawód, wykonywana praca lub zajmowane stanowisko wymaga zamieszkania w mieście (osiedlu), a w szczególności:
  - a) posłowie na Sejm,
  - b) osoby zatrudnione we władzach, urzędach i instytucjach wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1),
  - c) osoby, których główną podstawą utrzymania jest stosunek pracy,
  - d) członkowie rad narodowych lub ich organów wykonawczych,
  - e) wojskowi i funkcjonariusze służby bezpieczeństwa za zgodą właściwej władzy przełożonej,
  - f) duchowni wyznań uznanych przez Państwo,
  - g) osoby, których główną podstawą utrzymania jest zawodowa twórczość albo działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka lub publicystyczna,
  - h) osoby wykonujące wolny zawód,
  - i) osoby prowadzące zakłady przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze oraz uczniowie przemysłowi i terminatorzy,
  - j) osoby prowadzące gospodarstwo rolne lub warzywniczo-ogrodnicze,
- 2) osoby pobierające naukę w szkołach wyższych, średnich i zawodowych;
- 3) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz inne osoby, pobierające zaopatrzenie lub rentę z zakładów ubezpieczeń społecznych lub innych funduszy publicznych.

2. Prawo uzyskania przydziału przysługuje osobom, wymienionym w ust. 1 pkt 1) i 2) również i wówczas, gdy są zatrudnione lub pobierają naukę poza obrębem miasta (osiedla) i dojeżdżają stale do pracy lub do zakładu naukowego.

3. Miejska (gminna) rada narodowa może przyznać prawo uzyskania przydziału mieszkania osobom, nie należącym do kategorii wymienionych w ustępach poprzedzających.

Art. 7. 1. Miejskie (gminne) rady narodowe ustala na zasadach, określonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, normy zaludnienia mieszkań.

2. Miejskie (gminne) rady narodowe mogą również wydać na zasadach, określonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, przepisy normujące powierzchnię lokali dla biur, zakładów i innych lokali użytkowych, nie będących w użytkowaniu władz, urzędów i instytucji wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1).

3. Przy ustalaniu powierzchni zajmowanego lub przydzielonego pomieszczenia mieszkalnego władza kwaterunkowa uwzględni następujące osoby:

- a) współmałżonka,
- b) krewnych wstępnych osoby uprawnionej i jej współmałżonka oraz zstępnych do lat osiemnastu, zaś powyżej lat osiemnastu — o ile pobierają naukę w szkołach, a nie ukończyli lat dwudziestu czterech,
- c) innych krewnych osoby uprawnionej i jej współmałżonka, o ile pozostają z nią we wspólnym gospodarstwie domowym i są na jej utrzymaniu ze względu na niezdolność do pracy lub przekroczony sześćdziesiąty rok życia,
- d) w uzasadnionych przypadkach osoby zatrudnione w gospodarstwie domowym.

Art. 8. 1. Przepisy, ustalające normę zaludnienia mieszkań, uzyskują moc obowiązującą po upływie trzydziestu dni od daty podania ich do publicznej wiadomości. W tym terminie do części lokalu zaludnionej poniżej normy najemca ma prawo wprowadzić jako współnajemców osoby według własnego wyboru, spośród mających prawo do uzyskania przydziału pomieszczenia mieszkalnego.

2. Normy zaludnienia nie stosuje się do mieszkań służbowych, do pomieszczeń mieszkalnych jednoizbowych oraz do zajmowanych przynajmniej przez dwie osoby samodzielnych mieszkań dwuizbowych.

3. W razie stwierdzenia przeludnienia mieszkania, władza kwaterunkowa obowiązana jest, w miarę możliwości, dać do dyspozycji zainteresowanego inne większe mieszkanie lub przekwaterować współnajemców.

4. Gdy najemca pomieszczenia wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu albo gdy przez nieprzystojne zachowanie się wywołuje zgorszenie u innych mieszkańców lub sąsiadów, współnajemcom służy prawo wystąpienia do sądu o rozwiązanie umowy najmu z takim najemcą.

5. Część lokalu użytkowego, przekraczająca normy powierzchni ustalone według art. 7 ust. 1, może być przez władzę kwaterunkową wyjęta z użytkowania danej osoby lub instytucji z uwzględnieniem jednakże niezbędnych warunków dla prawidłowego przebiegu pracy w lokalu użytkowym.

Art. 9. 1. W budynkach, pozostających pod zarządem i w użytkowaniu władz, urzędów i instytucji wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1) i przeznaczonych w całości na ich własne potrzeby lub na mieszkania dla ich pracowników, instytucja administrująca budynkiem

decyduje o przydziale lokalu, zawiadamiając o nim władzę kwaterunkową.

2. O ile przydział lokalu mieszkalnego nie nastąpi w ciągu 30 dni od daty zezwolenia przez władzę budowlaną na jego użytkowanie, bądź od daty jego opróżnienia, władza kwaterunkowa może po uzyskaniu zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej lokal przydzielić we własnym zakresie działania.

3. W budynkach administrowanych przez Zakład Osiedli Robotniczych, jak również w budynkach, położonych w obrębie zakładów społecznych służby zdrowia oraz w obrębie nie wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 3) zakładów i przedsiębiorstw wytwórczych, przetwórczych, handlowych i usługowych, a przeznaczonych wyłącznie dla osób w nich zatrudnionych, gospodarkę lokalami wykonują władze zarządzające tymi zakładami i przedsiębiorstwami, o ile objęte są przepisem art. 27 ust. 1 pkt 1). Wojewódzka komisja lokalowa ma prawo kontroli gospodarki lokalami w takich budynkach, w szczególności wykorzystania powierzchni lokali mieszkalnych zgodnie z ustaloną dla danego miasta (osiedla) normą zaludnienia. Wojewódzka komisja lokalowa może przekazywać swe uprawnienia władzy kwaterunkowej.

4. Dla poszczególnych kategorii budynków (ust. 1—3) Rada Ministrów może wydać przepisy ustalające odmiennie normę zaludnienia oraz dotyczące kontroli należytego jej stosowania.

Art. 10. 1. Władza budowlana może na wniosek władzy kwaterunkowej zarządzić przerobienie samodzielnego mieszkania ponad trzyizbowego na dwa lub więcej samodzielnych mieszkań, a jeśli tego właściciel nieruchomości nie dopełni w oznaczonym terminie — wykonać tę przeróbkę na jego rachunek i w przypadku nieściągalności sumą wyłożonych kosztów obciążyć hipotecznie daną nieruchomość.

2. Prawomocne orzeczenie władzy budowlanej wydane na podstawie ust. 1 jest tytułem do dokonania wpisu w księdze wieczystej.

Art. 11. 1. Wszelkie umowy o najem i podnajem lokali, zawarte wbrew przepisom niniejszego dekretu, są zabronione i nieważne.

2. Z chwilą objęcia lokalu na podstawie udzielonego przydziału lub na podstawie art. 8 ust. 1 zawiązuje się z mocy samego prawa pomiędzy właścicielem nieruchomości a osobą, która lokal objęła, stosunek najmu.

Art. 12. O zamierzonym zwolnieniu lokalu mieszkalnego lub jego części, albo lokalu użytkowego, osoba, która lokal zwalnia, obowiązana jest zawiadomić władzę kwaterunkową przynajmniej na 3 dni przed zwolnieniem lokalu. Właściciel lub zarządca nieruchomości obowiązany jest zawiadomić władzę kwaterunkową o zwolnieniu lokalu w terminie trzech dni po zwolnieniu, prowadzący meldunki zaś w terminie trzech dni po wymeldowaniu lokatora.

Art. 13. 1. Zabronione i nieważne są umowy o odstępnę w jakiegokolwiek postaci na rzecz ustępującego najemcy (podnajemcy) lub właściciela nieruchomości, bądź na rzecz innej osoby, jak również o wynagrodzenie za pośrednictwo przy najmie i wyszukaniu lokalu lub o świadczenia, nie pozostające w bezpośrednim związku z najmem (podnajmem).

2. Zmiana przeznaczenia (charakteru użytkowania) lokalu może nastąpić jedynie w przypadkach uzasadnionych neodzwonnymi potrzebami publicznymi za każdorazowym zezwoleniem wojewódzkiej komisji lokalowej.

3. Zakaz, przewidziany w ust. 2, nie odnosi się do przypadków, gdy część lokalu niezbędna jest do wykonywania zawodu w mieście (osiedlu) przez uprawnione do tego osoby.

Art. 14. 1. W razie utraty prawa do przydziału lokalu (art. 6) przydział lokalu powinien być cofnięty i opróżnienie lokalu powinno nastąpić w ciągu trzydziestu dni od daty doręczenia decyzji władzy kwaterunkowej o cofnięciu przydziału.

2. Jeżeli jednak utrata prawa do przydziału lokalu nastąpiła na skutek przeniesienia służbowego do innej miejscowości, termin trzydziestodniowy liczy się od dnia uzyskania przez pracownika odpowiedniego lokalu w nowym miejscu pracy.

Art. 15. Przy przydzielaniu lokali użytkowych pierwszeństwo do uzyskania lokalu służy przedsiębiorstwom państwowym lub będącym pod zarządem państwowym, przedsiębiorstwom o charakterze społecznym lub działającym w interesie publicznym, a spośród innych — należącym do osób, posiadających odpowiednią kwalifikację zawodową.

Art. 16. 1. Osoby, które zajmują lokal mieszkalny lub użytkowy na podstawie tytułu prawnego i posiadają prawo do uzyskania przydziału lokalu w mieście (osiedlu), mogą być usunięte z lokalu tylko w przypadku, jeżeli lokal ten jest niezbędnie potrzebny władzy, urzędowi lub instytucji wymienionym w art. 27 ust. 1 pkt 1).

2. Usunięcie z lokalu może nastąpić po uprzednim dostarczeniu innego lokalu zastępczego w obrębie tej samej miejscowości, odpowiadającego normom zaludnienia bądź powierzchni i nadającego się do zajęcia ze względu na stan techniczny.

3. Osoby usunięte z lokalu mają prawo do otrzymania zwrotu rzeczywistych kosztów przeprowadzki. Koszty te ponosi władza, urząd lub instytucja, na której korzyść dokonano usunięcia z lokalu. Decyzja władzy kwaterunkowej w przedmiocie zwrotu kosztów przeprowadzki określi ich wysokość i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 17. 1. W wyjątkowych przypadkach Minister Gospodarki Komunalnej na zlecenie Prezydium Rządu, udzielone ze względu na ważny interes publiczny, może zarządzić opróżnienie lokalu (mieszkalnego, użytkowego) bez obowiązku dostarczenia lokalu zastępczego. Decyzje powyższe wykonują terenowe organy władzy przy zastosowaniu przepisów art. 34.

2. Zarządzenie w sprawie opróżnienia lokalu, zajmowanego przez osoby wymienione w art. 6 ust. 1 lit d), Minister Gospodarki Komunalnej może wydać tylko za zgodą Rady Państwa, w sprawie zaś opróżnienia lokalu zajmowanego przez osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b) lub lokalu użytkowego — w porozumieniu z właściwym ministrem.

3. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się do lokali zajmowanych i budynków administrowanych przez władze, urzędy, zakłady, przedsiębiorstwa i instytucje, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1), na potrzeby własne i pracowników oraz do osób, wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a) i e).

R o z d z i a ł III.

Zaspokojenie publicznych potrzeb lokalowych w miejscowościach nie objętych publiczną gospodarką lokalami.

Art. 18. 1. W miastach i osiedlach, w których nie została wprowadzona publiczna gospodarka lokalami,

prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej może:

1) przydzielać na podstawie zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej wolne lokale na potrzeby własne władz, urzędów i instytucji, wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1;

2) nakazać na podstawie każdorazowego prawomocnego zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej usunięcie osób z lokali lub ich części potrzebnych dla władz, urzędów i instytucji, wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1), bądź na mieszkania pracowników, kierowanych przez właściwe władze do urzędów tych i instytucji na podstawie przepisów prawnych, nakładających obowiązek pracy.

2. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Od decyzji wojewódzkiej komisji lokalowej, wydanych na podstawie art. 18 ust. 1 przysługuje odwołanie do Państwowej Komisji Lokalowej.

Art. 19. Przepisom art. 18 nie podlegają:

1) lokale w budynkach administrowanych przez władze, urzędy i instytucje wymienione w art. 27 ust. 1 pkt 1),

2) lokale służbowe.

Art. 20. Osoby, które zajmują w mieście lub osiedlu, nie objętym publiczną gospodarką lokalami, lokal mieszkalny lub użytkowy, mogą być z niego usunięte na podstawie przepisu art. 18 ust. 1 pkt 1) na warunkach przewidzianych w art. 16 z tym, że wojewódzka komisja lokalowa określi powierzchnię lokalu zastępczego i wyda decyzję w przedmiocie zwrotu kosztów przeprowadzki.

R o z d z i a ł IV.

Władze kwaterunkowe, komisje lokalowe i nadzór państwowy.

Art. 21. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, władzą kwaterunkową jest prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej.

Art. 22. 1. Do kompetencji władzy kwaterunkowej w zakresie wykonywania przepisów niniejszego dekretu należą:

1) przydzielanie władzom, urzędom i instytucjom wymienionym w art. 27 ust. 1 pkt 1) budynków i lokali na potrzeby własne oraz budynków na mieszkania dla ich pracowników,

2) przydzielanie lokali mieszkalnych w całości lub w części osobom wymienionym w art. 6,

3) przydzielanie lokali użytkowych,

4) potwierdzanie umów najmu lokali użytkowych,

5) nakazanie usunięcia z lokalu osób lub instytucji, zajmujących lokal bez tytułu prawnego,

6) nakazanie usunięcia osób lub instytucji na podstawie art. 16,

7) udzielanie zezwoleń na zamianę lokali, o ile zamiana ta nie narusza praw innych osób,

8) dokonywanie z urzędu lub na wniosek zainteresowanych stron albo ich organów nadrzędnych zmian w istniejącym stanie posiadania lokali i budynków, zajmowanych przez jednostki organizacyjne, wymienione w art. 27 ust. 1 pkt 1) za każdorazowym zezwoleniem wojewódzkiej komisji lokalowej.

2. Sprawy, wymienione w ust. 1 pkt 8), należą do wyłącznej właściwości władzy kwaterunkowej i nie mogą być rozstrzygane przez inne władze i organy (sądy, komisje arbitrażowe).

3. Uprawnienia, wymienione w ust. 1 pkt 8), przysługują władzy kwaterunkowej również w stosunku do

lokali i budynków w miejscowościach nie objętych publiczną gospodarką lokalami.

Art. 23. 1. Odwołania od decyzji władzy kwaterunkowej w sprawach, nie należących do zakresu działania wojewódzkich komisji lokalowych, rozstrzygają odwoławcze komisje lokalowe czynne przy:

- 1) prezydiach powiatowych rad narodowych — dla miast niewydzielonych z powiatu oraz gmin,
- 2) prezydiach wojewódzkich rad narodowych — dla miast stanowiących powiaty miejskie,
- 3) prezydiach miejskich rad narodowych — dla m. st. Warszawy i m. Łodzi.

2. Prezydya właściwych rad narodowych powołują komisje, określone w ust. 1.

3. Minister Gospodarki Komunalnej ustali wewnętrzną organizację i tryb postępowania odwoławczych komisji lokalowych.

Art. 24. Ogólny nadzór nad działalnością odwoławczych komisji lokalowych i władz kwaterunkowych sprawuje Minister Gospodarki Komunalnej.

Art. 25. 1. Miejska (gminna) rada narodowa może powołać do życia domowe (kolonijne) organa, których celem będzie dopilnowanie, ażeby przepisy, dotyczące publicznej gospodarki lokalami, były należycie wykonywane przez mieszkańców poszczególnych nieruchomości, jak również przez zarządców domów i osoby prowadzące meldunki. Sposób powołania i zakres kompetencji tych organów określa przepisy, wydane przez właściwe rady narodowe.

2. Dla celów wymienionych w ustępie poprzedzającym można się również oprzeć na organach spółdzielni mieszkaniowych.

Art. 26. 1. Dla wszystkich województw oraz dla m. st. Warszawy i m. Łodzi powołuje się wojewódzkie komisje lokalowe.

2. Wojewódzka komisja lokalowa obejmuje okręg województwa.

3. Skład, sposób powoływania, wewnętrzną organizację oraz tryb postępowania wojewódzkich komisji lokalowych ustali Prezes Rady Ministrów.

Art. 27. 1. Do zakresu działania wojewódzkiej komisji lokalowej należy:

- 1) udzielanie generalnych zezwoleń urzędом, władzom, zakładom, przedsiębiorstwom i instytucjom państwowym, albo pozostającym pod zarządem państwowym, przedsiębiorstwom państwowo-spółdzielczym, centralom spółdzielczo-państwowym, centralom spółdzielni i spółdzielniom, osobom prawnym prawa publicznego, stowarzyszeniom wyższej użyteczności publicznej, związkom zawodowym, organizacjom społecznym i politycznym na złożenie wniosku do władzy kwaterunkowej o przydzielenie w granicach ustalonej w zezwoleniu powierzchni lokalu lub budynku na potrzeby własne albo budynku na mieszkania dla ich pracowników w miastach i osiedlach objętych publiczną gospodarką lokalami;
- 2) udzielanie zezwoleń na złożenie wniosku do prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej o przydzielenie lokalu lub budynku na potrzeby własne instytucyj, wymienionych w pkt 1), w miastach i osiedlach, nie objętych publiczną gospodarką lokalami oraz zezwoleń, określonych w art. 22 ust. 1 pkt 8),
- 3) udzielanie zezwoleń instytucjom, wymienionym w pkt 1) na wystąpienie do prezydium miejskiej

(gminnej) rady narodowej o usunięcie osób z lokalu potrzebnego na ich pomieszczenie w miastach i osiedlach nie objętych publiczną gospodarką lokalami,

- 4) ustalanie maksymalnej powierzchni biur, zakładów i innych lokali użytkowych zajmowanych przez instytucje, wymienione w pkt 1),
  - 5) udzielanie zezwoleń na zmianę przeznaczenia (charakteru użytkowania) lokali,
  - 6) orzekanie na skutek odwołań od decyzji władzy kwaterunkowej w sprawach, w których strona należy do wymienionych w pkt 1),
  - 7) wykonywanie kontroli nad władzą kwaterunkową z punktu widzenia publicznych potrzeb lokalowych,
  - 8) udzielanie zezwoleń przewidzianych w art. 9 ust. 2,
  - 9) wykonywanie kontroli nad gospodarką mieszkaniową w budynkach, wymienionych w art. 9 ust. 3.
2. Wojewódzkie komisje lokalowe, działając w sprawach określonych w ust. 1 pkt 2, powinny kierować się względami na zapewnienie wykonania zadań, objętych planem gospodarczym.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia zlecić wojewódzkiej komisji lokalowej funkcje nie przewidziane w ust. 1.

Art. 28. Nadzór państwowy w zakresie strzeżenia interesów państwowych sprawuje Państwowa Komisja Lokalowa, której skład, właściwość, wewnętrzną organizację i sposób postępowania ustali Prezes Rady Ministrów.

R o z d z i a ł V.

Postępowanie i przepisy karne.

Art. 29. W toku postępowania przed władzami, przewidzianymi w niniejszym dekrete, stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym, o ile dekret ten nie stanowi inaczej.

Art. 30. 1. Władza kwaterunkowa przed wydaniem decyzji winna dać możność osobom interesowanym złożenia wyjaśnień i przedstawienia dowodów.

2. Osobami interesowanymi w rozumieniu dekretu niniejszego są: właściciel lub zarządca nieruchomości, posiadacz lokalu (najemca, podnajemca) oraz osoby domagające się przydzielenia im tego lokalu.

3. Decyzje mogą być wydawane tylko w formie pisemnej.

4. Gdy decyzja dotyczy przydzielenia lokalu wolnego na cele publiczne, władza kwaterunkowa może orzec, że decyzja ulega natychmiastowej wykonalności.

5. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do lokali, zajętych wbrew przepisom art. 5 i 8 ust. 1 niniejszego dekretu.

Art. 31. Od decyzji, wydanej przez władzę kwaterunkową, osoba interesowana może za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, wnieść odwołanie do właściwej komisji lokalowej w ciągu 7 dni po doręczeniu decyzji stronie skarżącej.

Art. 32. 1. Komisje lokalowe rozpoznają sprawy z odwołań od decyzji władz kwaterunkowych na rozprawie ustnej.

2. O terminie rozprawy należy osobę, która wniosła odwołanie, i osobę, na korzyść której zaskarżona decyzja zapadła, zawiadomić pisemnie w sposób umożliwiający jej wzięcie udziału w rozprawie.

Art. 33. Orzeczenia komisji lokalowych są prawomocne z zastrzeżeniem przepisu art. 18.

Art. 34. 1. Prawomocne lub ulegające natychmiastowej wykonalności decyzje władz kwaterunko-

wych oraz orzeczenia komisji lokalowych są wykonywane przez prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej, jako władzę egzekucyjną, w trybie postępowania przymusowego w administracji z tym zastrzeżeniem, że przymusowe usunięcie osób z lokalu może nastąpić nie inaczej, jak po uprzednim wezwaniu ich do dobrowolnego opróżnienia lokalu i nie wcześniej, niż po upływie czternastu dni po dniu doręczenia wezwania.

2. Organy Milicji Obywatelskiej obowiązane są na żądanie prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej udzielić pomocy przy wykonywaniu decyzji i orzeczeń, wymienionych w ust. 1.

3. W stosunku do osób i instytucji wojskowych odpowiednie organy władz wojskowych obowiązane są do niesienia pomocy prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej.

Art. 35. Kto wbrew przepisom niniejszego dekretu:

- 1) wchodzi w posiadanie lokalu bez uzyskania przydziału władzy kwaterunkowej,
- 2) oddaje lokal w najem lub podnajem osobie nie posiadającej przydziału lokalu,
- 3) bierze udział w zawarciu umowy przewidzianej w art. 13 ust. 1 —

podlega karze aresztu do lat dwóch i grzywny lub jednej z tych kar.

Art. 36. Kto w celu obejścia przepisów dekretu niniejszego:

- 1) podaje nieprawdziwe dane władzy kwaterunkowej lub komisji lokalowej,
- 2) zwołuje do zameldowania w lokalu osoby faktycznie w nim nie mieszkające lub nie dopełni obowiązku wymeldowania osób, które opuściły lokal,

3) zaniebda udzielenia władzy kwaterunkowej odpowiednich informacji, nakazanych przepisami dekretu niniejszego,

4) świadomie wydaje zaświadczenia o pracy, nie odpowiadające stanowi faktycznemu lub z takiego zaświadczenia korzysta —

podlega w trybie orzecznictwa karno-administracyjnego, o ile czyn ten nie jest zagrożony karą surowszą, karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 150.000 zł lub jednej z tych kar.

Art. 37. Prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej może osobę ukaraną prawomocnym orzeczeniem za czyny, przewidziane w art. 35 i 36, pozbawić prawa przydziału lokalu w danym mieście (osiedlu).

Art. 38. 1. Przepisy dekretu niniejszego nie wyłączają zwykłej drogi sądowej o wydanie przedmiotu najmu lub podnajmu (o eksmisję) w przypadkach, gdy strona ma prawo odstąpienia od umowy najmu (podnajmu) bez wypowiedzenia.

2. Orzeczenie sądowe, uwzględniające powództwo (ust. 1), może być wykonane nie wcześniej, niż po uprzednim zawiadomieniu władzy kwaterunkowej przez komornika o wszczęciu egzekucji.

R o z d z i a ł VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 39. Wykonanie dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Sprawiedliwości.

Art. 40. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą dekret z dnia 7 września 1944 r. o komisjach mieszkaniowych (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 18).